

אוניברסיטת בר אילן

**בחינת התפיסות והחווייה הרגשית של רופאי ורופאות פריזן
המטפלים בנשים העוברות תהליך של תרומת ביצית**

רעות בן קמחי

עבודה זו מוגשת כחלק מהדרישות לשם קבלת תואר מוסמך
ביחידה ללימודים בינתחומיים - התכנית ללימודי מגדר של אוניברסיטת בר אילן

תקציר

צוותים רפואיים נחשפים כחלק משגרת עבודתם למציאות קשה, וצריכים להתמודד עם מצבים מלחיצים שונים. החשיפה החוזרת ונשנית לסבל פיסי ונפשי מובילה לעתים לתחושות קשות ועלולה להשפיע על חייהם האישיים והמשפחתיים של הרופאים ואף לפגוע בתפקודם המקצועי. בספרות קיימים מעט מאוד מחקרים שבחנו את תחושותיהם של הרופאים והרופאות ואת תגובותיהם הרגשיות, כאשר מחקרים אלה התמקדו בעיקר בתחום הרפואה הדחופה והמחלות הכרוניות והסופניות. עם זאת, נראה כי גם בתחום הפריזון קיימים מצבים היכולים לעורר ברופא תחושות מורכבות, אשר עשויות ללוות אותו ואף להשפיע על מקצועיותו ועל חייו האישיים.

המחקר הנוכחי בחן את התפיסות ואת החוויה הרגשית של רופאי ורופאות פריזון המטפלים בנשים העוברות תהליך של תרומת ביצית. המחקר נערך במתודולוגיה איכותנית, באמצעות ראיונות עומק חצי מובנים, שנערכו עם 20 רופאי ורופאות פריזון. ניתוח הממצאים היה ניתוח קטגוריאל, אשר העלה שתי קטגוריות מרכזיות. הקטגוריה הראשונה התמקדה בתפיסת הרופא את עצמו וכללה שלוש תמות: תפקיד הרופא; התמקמותו בקשר מול המטופלת; ותפיסתו את תוצאות הטיפול הרפואי. הקטגוריה השנייה התמקדה בתפיסת הרופא את תרומת הביצית ומשמעויותיה, וכללה שתי תמות מרכזיות: הראשונה עסקה בשיח בין הרופא למטופלת אודות המעבר מטיפולי פריזון, העושים שימוש בביצית של המטופלת, לשימוש בתרומת ביצית ואופן הצגת רעיון השימוש בתרומה למטופלות; השנייה התבוננה על תפיסתו של הרופא את משמעות השימוש בתרומה, בהתייחס לביסוס הזהות האימהית, תפיסת הקשר בין האם לתינוק וזהותו של היילוד.

ממצאי המחקר מלמדים כי טיפולי הפוריות משפיעים על רווחתם הנפשית של הרופאים והרופאות המלווים את הנשים והזוגות המשתוקקים להריון, כמו גם על תפיסתם את עצמם כרופאים. כמו כן הראה המחקר את אופן ההתמקמות של הרופאים בתוך השיח אודות השימוש בתרומת ביצית, וכן את תפיסתם בנוגע לקשר בין האם לתינוקה.

חשיבותו של המחקר הנה בהיותו חלוצי ופורץ דרך, ובעיסוקו בנושא רגיש ועדכני. הידע שהתווסף עשוי לסייע להגברת המודעות אודות מורכבות החוויה הרגשית של הרופאות והרופאים וכן לתרום ליצירת דרכי התמודדות עם התחושות והשלכותיהן.